คู่มือการปฏิบัติงานฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล

จัดทำโดย

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำนำ

ด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๖ ข้อ ๒๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(ฉบับที่ ๓)พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๒ (๓) ข้อ ๑๓ (๕) ได้กำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาจะต้องดำเนินการกำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

การรายงานผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นการดำเนินการติดตามเพื่อนำผลมาวิเคราะห์โครงการ ที่ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาของแต่ละปีงบประมาณตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจในการปรับปรุงแก้ไข ขยายขอบเขต หรือยุติการดำเนินงานโครงการต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตและเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล

สารบัญ

เรื่อง

	หน้า
บทนำ	๑
๑.ความหมายของการติดตามและประเมินผล	๓
๒. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	๓
๓. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	๔
๔.คณะกรรมการติดตามและประเมินผล	๕
๕. ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล	๕
๖. แผนการในการติตามและประเมินผล	๘
๗. เกณฑ์การติดตามและประเมินผล	๑๐
๘. ห้วงเวลาฝนการติดตามและประเมินผล	๑๔
๙. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	๑๕
๑๐. วิธีในการติดตามและประเมินผล	๑๖
๑๑. การติดตามและประเมินผลรายโครงการ	๑๗
๑๒. ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล	๑๗

ส่วนที่ ๑
การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๔๔๐ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่๔ พ.ศ. ๒๕๕๒ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ต่างๆเพิ่มมากขึ้นทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังคงมีทรัพยากรจำกัด ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลความโปร่งใส และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นตนเอง จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอันเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดแผนพัฒนาที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้ความสำเร็จของแผนได้ด้วยเหตุผลที่มีการวางแผนมีความสำคัญ ๕ ประการคือ

๑) เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
๒) ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร
๓) ทำให้เกิดการดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา
๔) เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน
๕) ทำให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน

ดังนั้น การวางแผนคือความพยามยามที่เป็นระบบ (System attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้องค์กรบรรลุสิ่งที่ปรารถนาจากที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นแต่หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นได้ก็ไม่สามารถที่จะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้**"ระบบติดตาม "**จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมถึง **"ระบบประเมินผล"**ที่คอยเป็นตัวบ่งชี้ว่าผลจากการดำเนินงานเป็นไปตามหรือบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่อย่างไร เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไข ขยายขอบเขต หรือแม้แต่ยุติการดำเนินงาน

การติดตามและประเมินผลถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการปรับปรุงประสิทธิภาพของโครงการที่ดำเนินการอยู่โดยที่**"การติดตาม "** (monitoring) **หมายถึง** กิจกรรมภายในโครงการซึ่งถูกออกแบบมา เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback) เกี่ยวกับการดำเนินโครงการ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และประสิทธิภาพของวิธีการดำเนินงาน หากไม่มีระบบติดตามของโครงการแล้วย่อมส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานให้ลุล่วงค่าใช้จ่ายโครงการสูงเกินกว่าที่กำหนดไว้กลุ่มเป้าหมายหลักของโครงการไม่ได้รับประโยชน์หรือได้รับน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เกิดปัญหาในการควบคุมคุณภาพของการดำเนินงานและเสียเวลาในการตรวจสอบความขัดแย้งในการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงานกับกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ ในทางตรงกันข้ามหากโครงการมีระบบติดตามที่ดีแล้วจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุน (costeffective) ดำเนินงานด้านต่างๆ

เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายของโครงการต่างๆ การระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงการ และการเสนอทางแก้ปัญหาการติดตามดูความสามารถในการเข้าถึงโครงการของกลุ่มเป้าหมาย การติดตามดูประสิทธิภาพในการดำเนินงานของส่วนต่างๆ ในโครงการและการเสนอวิธีการปรับปรุงการดำเนินงานโดยส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารโครงการมักไม่ให้ความสำคัญกับการวางระบบติดตามโครงการ เนื่องจากว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้เทคนิคเชิงวิชาการค่อนข้างสูงจึงปล่อยให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับสูงกว่าเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ยังเสียค่าใช้จ่ายสูงและก่อให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในทางปฏิบัติอย่างไรก็ตามในความเป็นจริงแล้วขึ้นอยู่กับความจำเป็นและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละโครงการ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการวางระบบติดตามไม่จำเป็นที่จะต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงหรือมีความซับซ้อนแต่อย่างใด บางโครงการมีระบบติดตามที่อาศัยพนักงานชั่วคราว (part-time) เพียงคนเดียว โดยมีหน้าที่จัดทำรายงานการติดตามประจำไตรมาสหรือในบางโครงการอาศัยพนักงานเต็มเวลา (full-time) เพียงจำนวนหนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญในการทำการศึกษาติดตามเพื่อจะเลือกใช้วิธีการติดตามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ต้นทุนสูงสุดในส่วนของ **“การประเมินผล”**นั้นเป็นสิ่งหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานเช่นเดียวกับการติดตามเพราะผลที่ได้จากการประเมินจะใช้ในการปรับปรุง แก้ไข การขยายขอบเขต หรือการยุติการดำเนินการซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการประเมิน การประเมินผลแผนจึงเป็นสิ่งที่จะบ่งชี้ว่าแผนงานที่กำหนดไว้ได้มีการปฏิบัติหรือไม่อย่างไร อันเป็นตัวชี้วัดว่าแผนหรือโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นเป็นผลอย่างไร นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือไม่อีกทั้งการติดตามและประเมินผลเป็นการตรวจสอบดูว่ามีความสอดคล้องกับการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ) เพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลถือเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและตัดสินใจต่อไป นอกจากนี้การประเมินผลยังถือเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าและการตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

ดังนั้นแล้วการติดตามและประเมินผลจึงเป็นกลไกในตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นเข็มทิศที่จะชี้ได้ว่าการพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นไปในทิศทางใด จะดำเนินการต่อหรือยุติโครงการต่างๆเป็นกลไกของการขับเคลื่อนเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่น เพราะว่าการดำเนินการใดๆของหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อมีการประเมินผลในสิ่งที่วางแผนไว้แล้วและที่ได้จัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายได้รับการตรวจติดตามโดยคณะกรรมการที่ถูกตั้งขึ้นตามหรือจากการติดตามและประเมินผลโดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ประชาชนในท้องถิ่นล้วนเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นกระบวนการที่บอกถึงการบรรลุเป้าหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอาจจะเป็นผลผลิตการบริการหรือความพึงพอใจซึ่งเกิดจากกระบวนการวางแผน ซึ่งประกอบไปด้วย แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากเหตุผลดังกล่าวองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจึงต้องดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ข้อ ๑๒ และ ข้อ ๑๓ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ

(๑) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

(๒) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

(๓) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและ

เสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๑. ความหมายของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเป็นการประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ กิจกรรม ซึ่งเป็นการประเมินทั้งแผนงานนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลในองค์กรว่าแผนยุทธศาสตร์และแนวทางที่ถูกกำหนดไว้ในรูปแบบของแผนนั้นดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์จริงหรือไม่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายหรือไม่ หากการติดตามและประเมินผลนี้ไม่ใช่การตรวจสอบเพื่อการจับผิดแต่เป็นเครื่องมือทดสอบผลการทำงานเพื่อให้ทราบว่าผลที่เกิดขึ้นถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร เป็นการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่น ว่าเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่ นโยบายสาธารณะที่กำหนดไว้ในรูปของการวางแผนแบบมีส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่การประชาคมท้องถิ่นได้ดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ระยะเวลาในการดำเนินการสอดคลองกับงบประมาณและสภาพพื้นที่ของท้องถิ่นหรือไม่ การติดตามและประเมินผลเป็นการวัดระดับความสำเร็จหรือล้มเหลวของยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมถึงสิ่งแวดล้อมของนโยบาย (environments or contexts) การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่ใช้โครงการ (input) การติดตามและประเมินผลกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation process) การประเมินผลิตนโยบาย (policy outputs) การประเมินผลลัพธ์นโยบาย (policy outcomes) และการประเมินผลกระทบนโยบาย (policy impacts) สิ่งที่จะได้รับหรือสนองตอบกลับจากการติดตามและประเมินผลก็คือจะช่วยทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำไปเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงนโยบายยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่และนโยบายของรัฐบาลหรืออาจใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำหรือยกเลิกโครงการในกรณีที่เห็นว่าไม่เกิดความคุ้มค่าต่อประชาชนหรือประชาชนไม่พึงพอใจ ซึ่งการติดตามและประเมินผลนี้มีทั้งในรูปของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนสมาชิกสภาท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่องค์กรภาคประชาสังคมหรือองค์กรทางสังคมองค์กรเอกชน หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่กำกับดูแลหน่วยงานราชการอื่นๆ และที่สำคัญที่สุดคือผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรง

๒. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่นและการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมการจ่ายขาดเงินสะสม งบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและงบประมาณรายจ่ายด้วยวิธีการอื่นๆ เมื่อมีการใช้จ่ายงบประมาณก็ต้องมีการตรวจสอบผลการใช้จ่ายงบประมาณว่าดำเนินการไปอย่างไรบ้าง บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดก็คือการใช้วิธีการติดตามและประเมนผลแผนพัฒนา

การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปจัดทำงบประมาณนี้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๓ (ยกเลิก พ.ศ.๒๕๔๑ และเพิ่มเติม) ข้อ ๒๒ ให้ใช้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณ ให้หัวหน้าหน่วยงานจัดทำงบประมาณการรายรับและประมาณการร่ายจ่าย และให้หัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมรายงานการเงินและสถิติต่างๆ ของทุกหน่วยงานเพื่อใช้ประกอบการคำนวณขอตั้งงบประมาณเสนอต่อเจ้าหน้าที่งบประมาณ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ข้อ ๔องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนได้ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

๑) ต้องเป็นภารกิจที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนตามกฎหมาย และต้องไม่มีลักษณะเป็นเงินทุนหมุนเวียน

๒) ประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์จากโครงการที่จะให้เงินอุดหนุน

๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับโครงการอันเป็นภารกิจหลักตามแผนพัฒนาท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการเอง และสถานะทางการคลังก่อนที่จะพิจารณาให้เงินอุดหนุน

๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นสมควรให้เงินอุดหนุนหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน ให้นำโครงการขอรับเงินอุดหนุนของหน่วยงานดังกล่าวบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น และตั้งงบประมาณไว้ในหมวดเงินอุดหนุนของงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ห้ามจ่ายจากเงินสะสมทุนสำรองเงินสะสมหรือเงินกู้

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑ข้อ ๒๕ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

กล่าวอีกนัยหนึ่งความสำคัญของการติดตามและประเมินผลแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการทดสอบการดำเนินงานตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ทำให้ทราบและกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดความชัดเจนที่ทำให้ทราบถึงจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) ปัญหาหรืออุปสรรค (threats) ของแผนพัฒนาโครงการ กิจกรรมต่างๆซึ่งอาจเกิดจากองค์กร บุคลากร สภาพพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแผนงานให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในสังคมภายใต้ความต้องการและความพึงพอใจของประชาชนและนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาในปีต่อๆ ไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เชิงคุณค่าในกิจการสาธารณะมากที่สุดและเมื่อพบจุดแข็ง ก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องมีความสุขุมรอบคอบในการดำเนินการ ขยายโครงการ งานต่างๆ ที่เป็นจุดแข็งและพึงรอโอกาสในการเสริมสร้างให้เกิดจุดแข็งนี้และเมื่อพบจุดแข็ง ก็ต้องเร่งรีบดำเนินการและจะต้องตั้งรับให้มั่นรอโอกาสที่จะดำเนินการและตั้งมั่นอย่างสุขุมรอบคอบพยายามลดถอยสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคลงไป เมื่อพบจุดอ่อนต้องหยุดและลดถอยปัญหาลงให้ได้ดำเนินการปรับปรุงให้ดีขึ้น ตั้งรับให้มั่นเพื่อรอโอกาสและสุดท้ายเมื่อมีโอกาสก็จะต้องใช้พันธมิตรให้เกิดประโยชน์เพื่อดำเนินการขยายแผนงานโครงการงานต่างๆ พร้อมการปรับปรุงและเร่งรีบดำเนินการสิ่งเหล่านี้จะถูกค้นพบเพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น โดยการติดตามและประเมินผลซึ่งส่งผลให้เกิดกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเข้มแข็งและมีความยั่งยืน เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างดียิ่ง

๓. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

๑) เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการและการบริหาร

๒) เพื่อการปรับปรุงแผนงาน

๓) เพื่อประเมินความเหมาะสมของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับโครงการ

๔) เพื่อระบุแนวทางที่จะปรับปรุงมาตรการที่จะนำไปใช้ให้เหมาะสม

๕) เพื่อความกระจ่างชัดของแผนงาน

๖) เพื่อการพัฒนาแผนงาน

๗) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน

๘) เพื่อทดสอบแนวความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น

๙) เพื่อการตัดสินใจที่จะขยายโครงการหรือยุติโครงการ

๔. คณะกรรมการติดตามและประเมินผล

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ และเพิ่มเติม(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๖ การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑. สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๓ คน

๒. ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน

๓. ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน

๔. หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเอง จำนวน ๒ คน

๕. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก จำนวน ๒ คน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ กรรมการตามข้อ ๒๘ ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ข้อ ๒๙ ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๕.ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๑. การกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

๑.๑ ความสอดคล้อง (Relevance) ของยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่กำหนด

๑.๒ ความเพียงพอ(Adequacy) ของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมหน่วยงาน

๑.๓ความก้าวหน้า(Progress) กิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน โดยมีการติดตามผล

๑.๔ ประสิทธิภาพ(Efficiency) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้โดยมีการประเมินประสิทธิภาพ(EfficiencyEvaluation)

๑.๕ ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นการศึกษาถึงผลที่ได้รับ(Effect)

๑.๖ ผลลัพธ์และผลผลิต(Outcome and Output) เป็นการประเมินผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม

๑.๗ การประเมินผลกระทบ (Impact) เป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวมยอด (Overall Effect)

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นก็ได้โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้องและสามารถวัดความสำเร็จหรือความก้าวหน้าของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นจะพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๒คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาท้องถิ่นตามกรอบแนวทางและวิธีการกำหนด โดยสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาตามแผนพัฒนาท้องถิ่นตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนดโดยสามารถติดตามประเมินผลได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

ขั้นตอนที่ ๔คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ข้อ ๑๒ (๓)

ขั้นตอนที่ ๕ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ๑๓(๕)

ผังขั้นตอนการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

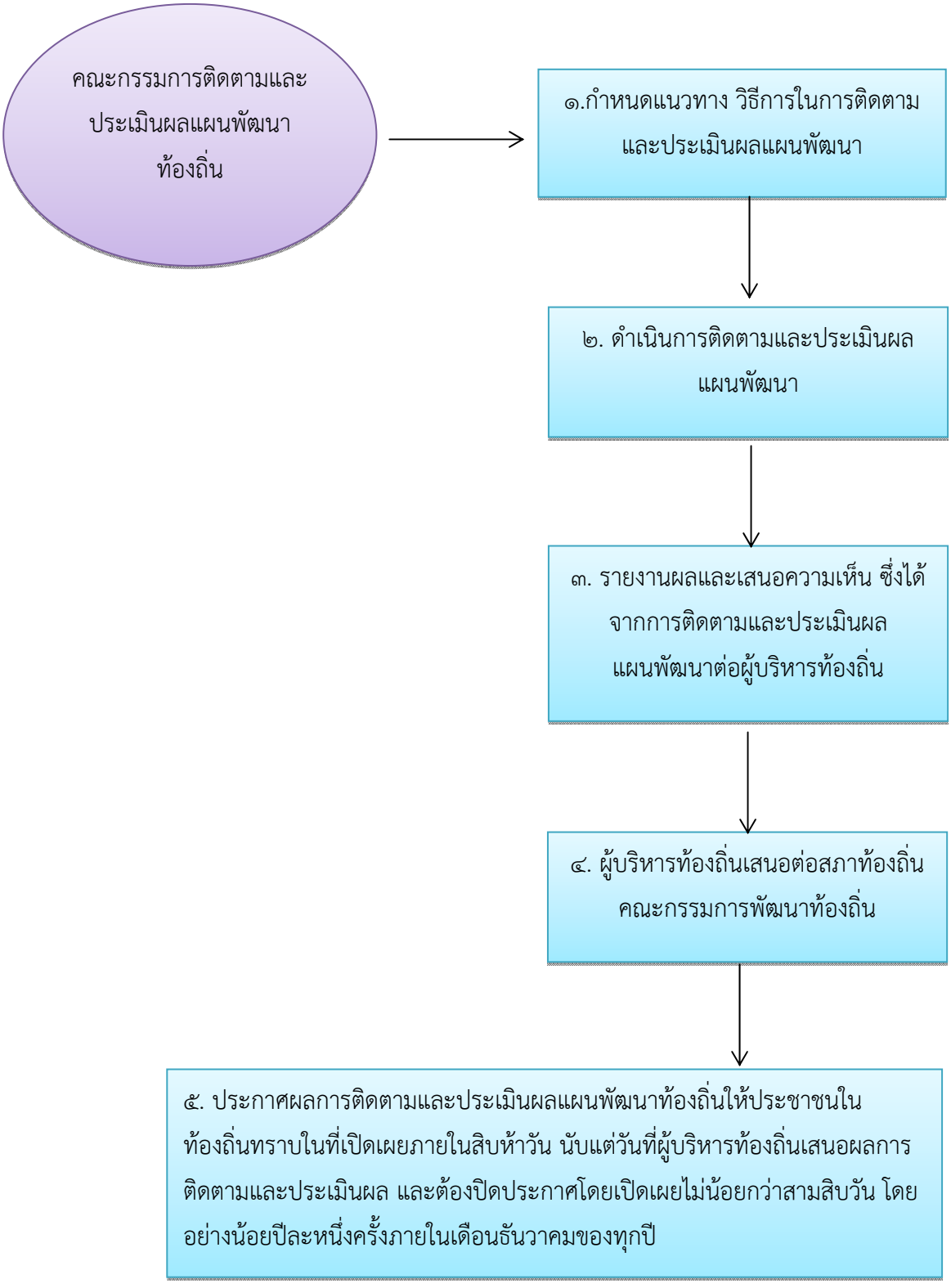

๖. แนวทางในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ได้กำหนดแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) และหนังสือที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๖๗๓๒ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางการดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถนำเอาแบบสำหรับการพิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นมาใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ตามความเหมาะสม เพื่อรวบรวมรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบและเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป โดยแบบสำหรับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีดังนี้

๒.๑แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลในการพัฒนากิจกรรม/โครงการ ตลอดจนกลยุทธ์/แผนงาน ซึ่งตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า(Inputs)กระบวนการ(Processes) ผลผลิต(Outputs) และผลกระทบ (Impacts) อันจะช่วยในการวิเคราะห์การดำเนินงานที่เกิดขึ้น ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานต่อไป เงื่อนไขสำคัญของตัวแบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน ก็คือการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Key Stakeholders) ในการกำหนดตัวบ่งชี้ เพราะจะเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ตลอดจนการใช้ตัวบ่งชี้เหล่านั้นในการดำเนินการช่วยในการตัดสินใจได้ต่อไป

๒.๒แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) แบบบัตรคะแนนของ Kaplan & Norton เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า การทำความเข้าใจองค์กรตลอดจนภาพรวมที่เกิดขึ้นในองค์กรสามารถเห็นได้จากผลลัพธ์และการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ตัวแบบบัตรคะแนนจึงถูกใช้ในการวัดประสิทธิผลโดยจะพิจารณาจากการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจถึงภาพรวมขององค์กรหรือระบบต่างๆ ขององค์กรที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร โดยใช้เป็นกรอบการวัดและประเมินผลระบบปฏิบัติงานด้วยการมององค์รวมหรือภาพรวมที่เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งสามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อยๆ เช่น ด้านการเงิน ด้านลูกค้าหรือผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายในองค์กร และด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้ ตัวแบบ Scorecard จึงสามารถช่วยองค์กรสามารถพัฒนาเชื่อมต่อและปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ได้การนำตัวแบบ Scorecard แบบใหม่ หรือ BSC เป็นการมุ่งเน้นความสำคัญของคุณค่าสูงสุดของผู้มีส่วนได้เสีย กระบวนการสู่ความเป็นเลิศ การปรับปรุงให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย

๒.๓แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model ; RF) เป็นตัวแบบที่สอดคล้องกับการทำแผนกลยุทธ์อย่างมาก ลักษณะของตัวแบบนี้ถือได้ว่าเป็นตัวแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยจะพิจารณาว่าแผนกับการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อันดูได้จากผลระยะกลาง(Intermediate Result ; Its) ต่างๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่การกำหนดเป้าหมายและผลระยะต่างๆ ไว้ก่อนล่วงหน้าเช่นนี้ ทำให้สามารถนำไปพัฒนากลยุทธ์การดำเนินการต่อไปได้รวมทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลได้อีกด้วย

๒.๔แบบเชิงเหตุผล(Logical Model) ถือเป็นตัวแบบหนึ่งที่ค่อนข้างแพร่หลายในการประเมินผล ซึ่งตัวแบบดังกล่าวจะช่วยให้การประเมินมีความสอดคล้องระหว่างปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลลัพธ์ กับวัตถุประสงค์ของแผนงาน กิจกรรม โครงการนั้นๆ ตลอดจนมีความครอบคลุมในประเด็นต่างๆทั้งในลักษณะ Formative และ Summative โดยตัวแบบเชิงเหตุผลจะเกี่ยวข้องกับการประเมินถึงบริบท (Context)การดำเนินการ (Implementation) และผลที่เกิดขึ้น(Outcomes) ตลอดจนครอบคลุมไปถึงผลลัพธ์ผลที่เกิดขึ้นและผลกระทบ

๒.๕แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน(Process Performance Measurement System ; PPMS) ระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานหรือ PPMS เป็นระบบการประเมินที่มีแนวความคิดคล้ายคลึงกับตัวแบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานเป็นการพิจารณาถึงหน้าที่ของระบบต่างๆ ในลักษณะภาพรวมขององค์กรเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนา ซึ่งระบบการวัดดังกล่าวจะมองภาพรวมของระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานอันนำไปสู่การพัฒนากรอบความคิดและการสรุปบทเรียนที่เกิดขึ้นต่อไป

๒.๖แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น(Problem - Solving Method) การประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น ถือเป็นวิธีการประเมินที่สำคัญอีกวิธีการหนึ่ง เนื่องจากวิธีการดังกล่าวจะเน้นที่การนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้(Reusable Knowledge)ให้เกิดประโยชน์ ขณะเดียวกันถือเป็นการทดสอบความรู้ที่มีอยู่ว่าเหมาะสมหรือสามารถใช้ได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ ซึ่งในทางภววิทยา (ontology) แล้วถือเป็นการแสวงหาความรู้ที่ค่อนข้างท้าทาย เพราะเป็นทั้งการตรวจสอบองค์ความรู้และการสร้างองค์ความรู้ใหม่การนำวิธีการแก้ปัญหามาใช้ในการประเมินแผนจึงถูกออกแบบให้มีลักษณะของการประเมินเชิงวิเคราะห์แผนและรูปแบบของเนื้อหางานเกี่ยวกับการวิพากษ์แผน ซึ่งจะใส่หรือนำเข้าไปใช้ในการประเมินแผนนั้นๆ

๒.๗แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Methods)เป็นวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญกับการกระทำ ทั้งในรูปของการกระทำหรือการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม/โครงการหรือแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งยังให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมติดตามและประเมินผลของโครงการนั้นๆ อีกด้วยการประเมินโดยวิธีการแบบมีส่วนร่วมจึงมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่นและมุมมองของภาคประชาชนที่จะเข้าร่วมตอบสนองและกำหนดแผนงานของโครงการ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินการ โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหา การวางแผน การปฏิบัติงานและการติดตามและประเมินผลที่เกิดขึ้น รวมถึงการสรุปบทเรียนเพื่อการถ่ายทอดความรู้ต่อไป นอกจากนี้ผลที่ได้ทั้งจากการติดตามและการประเมินผลยังใช้เป็นข้อมูลเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายอีกด้วย

๒.๘แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ ทั้งผลในด้านบวก-ด้านลบ ผลที่เกิดขึ้นโดยที่ตั้งใจในระดับต่างๆ อันเกิดจากการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้ การประเมินผลกระทบจะช่วยให้ทราบว่าผลการดำเนินอย่างกว้างขวางเป็นระบบอันกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกฝ่าย โดยการประเมินผลกระทบจะเป็นการวัดถึงผลที่เกิดขึ้น (Outcomes) และผลกระทบต่างๆ (Impacts) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการว่ามีผลหรืออิทธิพลอย่างไร ทั้งต่อปัจจัยภายในและภายนอก ในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ทราบถึงต้นทุนของกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้ อันจะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดได้ต่อไปว่าควรจะมีการขยาย ระงับ เพิ่มเติมกิจกรรม โครงการอะไร อย่างไร และนอกจากนี้การประเมินผลกระทบยังให้ทางเลือกในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

๒.๙แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment Model) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบหรือประเมินถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติ โดยตัวแบบดังกล่าวจะแสดงในรูปของตารางโดยที่ในแนวนอนจะมีระดับแบ่งผลของความรุนแรงและแนวตั้งจะแสดงความถี่ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะกำหนดอัตราสำหรับความบกพร่องหรือความเสี่ยงที่มีผลต่อความปลอดภัย โดยส่วนใหญ่แล้วตัวแบบดังกล่าวเป็นที่นิยม

ในทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งจะใช้เป็นตัวแบบในการประเมินอัตราความเสี่ยงของโรคหรือใช้ในการติดตามเฝ้าระวังสุขภาวะหรืออุบัติการณ์ของโรคตามพื้นที่ต่างๆ

๒.๑๐แบบการประเมินตนเอง (Self-assessment Model) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการกำหนดว่า ในขณะนั้นองค์กรมีจุดแข็งและจุดอ่อนอย่างไรและแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาซึ่งประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร รวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติ โดยตัวแบบการประเมินตนเอง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ (๑) ประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร (๒) กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อย (๓)กำหนดแนวทางการเปลี่ยนแปลง (๔) เลือกแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมและเป็นไปได้ (๕) กำหนดแผนงาน กิจกรรม โครงการ และ (๖) ดำเนินการ

๒.๑๑ แบบอื่นๆ เป็นแบบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบตามข้อ ๑ - ๑๐ หรือเป็นแบบผสมก็ได้

๗.เกณฑ์การติดตามและประเมินผล

โดยการติดตาม (Monitoring)จะทำให้เราทราบได้ว่า ขณะนี้ได้มีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่นในระยะใดแล้ว ซึ่งเทคนิคอย่างง่ายที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามได้ เช่น Gant Chart จะทำให้หน่วยงานสามารถติดตามได้ว่า การดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น มีการดำเนินการในช่วงใด ตรงกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ แผนการดำเนินงานประจำปีก็จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามผลการดำเนินการและการประเมินผล (Evaluation)ต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน(Standard criteria) และตัวชี้วัด (Indicators) เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินเพื่อให้เกิดความชัดเจน เป็นระบบ มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ ประกอบด้วยเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

๑. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress)

เป็นการพิจารณาเปรียบเทียบผลของการดำเนินงาน กิจกรรมจากเป้าหมายที่กำหนดตามแผนการประเมินความก้าวหน้ามุ่งที่ตอบคำถามว่า การดำเนินกิจกรรมตามโครงการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ เป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่ และประสบกับอุปสรรคอะไรบ้าง ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๔ ประการ คือ

๑.๑ ผลผลิตเทียบกับเป้าหมายรวมในช่วงเวลา เป็นการวัดส่วนของผลผลิต (Outputs)ของโครงการว่าบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด อาทิ ความยาวของถนนที่สร้างได้ จำนวนแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร สัดส่วนปริมาณงานก่อสร้างเทียบกับเป้าหมายช่วงเวลาที่กำหนด

๑.๒ จำนวนกิจกรรมแล้วเสร็จ เนื่องจากโครงการประกอบด้วยชุดกิจกรรมต่างๆ มากมายจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดความก้าวหน้า โดยพิจารณาจำนวนกิจกรรมและประเภทของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ทั้งกิจกรรมหลัก กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมรอง และกิจกรรมเสริมในช่วงระยะเวลาอาจเป็นสัปดาห์ เดือน ไตรมาส หรือระยะของโครงการ (Phase)

๑.๓ ทรัพยากรที่ใช้ในช่วงเวลา เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าของการใช้ทรัพยากรในโครงการซึ่งครอบคลุมด้านงบประมาณโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ไป งบประมาณที่อยู่ระหว่างผูกพันเงินงบประมาณและแผนการใช้จ่ายงบประมาณโครงการและอัตราการใช้บุคลากรสัมพันธ์กับเวลาในรูปของคนวัน (Man – month)

๑.๔ ระยะเวลาที่ใช้ไป เป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าเพื่อดูว่าใช้เวลาไปเท่าใดแล้ว และเหลือระยะเวลาอีกเท่าใดจึงจะครบกำหนดแล้วเสร็จ โดยจะสามารถใช้เป็นเกณฑ์ประเมินและควบคุมกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายด้านเวลา และเพื่อทราบถึงระยะเวลาที่จะต้องใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

๒. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency)

การประเมินประสิทธิภาพเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้กับทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ทรัพยากรที่ใช้นอกจากงบประมาณแล้วยังหมายรวมถึงทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางการจัดการและเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๔ ประการ คือ

๒.๑ สัดส่วนผลผลิตต่อค่าใช้จ่ายเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทางการเงินของโครงการเพื่อให้ได้ผลที่เหมาะสมและคุ้มค่ากับการลงทุน ซึ่งจะใช้ได้กับการใช้จ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สมประโยชน์ ลดค่าใช้จ่ายและประหยัดต้นทุนการผลิต

๒.๒ ผลิตภาพต่อกำลังคน เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการผลิตต่อบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่โครงการ ซึ่งนอกจากจะเป็นตัวชี้ถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานแล้ว ยังแสดงถึงสมรรถนะและศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในการดำเนินการโครงการและจะเป็นแนวทางในการปรับขนาดกำลังคนที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมและการเพิ่มเติมขีดความสามารถของบุคลากรในระยะยาวอีกด้วย

๒.๓ ผลิตภาพต่อหน่วยเวลา เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการผลิตในช่วงเวลา อาทิ จำนวนครัวเรือนที่ได้รับการอบรมอาชีพเสริมนอกภาคเกษตรต่อเดือน จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนต่อตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละปี จำนวนผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในแต่ละช่วงไตรมาส

๒.๔ การประหยัดทรัพยากรการจัดการ เป็นตัวชี้วัดความสามารถของโครงการในการประหยัดทรัพยากรทางการบริหารจัดการ อาทิ การปรับลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการดำเนินโครงการ การตัดทอนขั้นตอนการปฏิบัติซึ่งส่งผลต่อการลดค่าใช้จ่ายของโครงการ การประหยัดค่าพลังงานและค่าสาธารณูปโภคการคิดเป็นร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม

๓. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness)

การประเมินประสิทธิผล เป็นเกณฑ์ที่พิจารณาระดับการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน โดยจากผลลัพธ์จากการดำเนินงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของประชากรของกลุ่มเป้าหมายตามโครงการประกอบด้วยตัวชี้วัด ๔ ประการ คือ

๓.๑ ระดับการบรรลุเป้าหมาย เป็นตัวชี้วัดว่าโครงการบรรลุเป้าหมายด้านใดบ้างและการบรรลุเป้าหมายส่งผลต่อประชากรเป้าหมายอย่างไร โดยสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรเป้าหมาย อาทิ การบรรลุเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ สังคม

๓.๒ ระดับการมีส่วนร่วม เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จโดยให้ความสำคัญกับมติการมีส่วนร่วม โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลได้ว่ามีส่วนร่วมของประชาชนส่งผลต่อระดับความสำเร็จมากน้อยเพียงไรและโครงการจะปรับปรุงส่งเสริมการมีส่วนได้อย่างไร ระดับการมีส่วนร่วมสามารถวัดจากจำนวนประชากรความถี่ระดับและกิจกรรม ซึ่งครอบคลุมการร่วมตัดสินใจวางแผนติดตามผล

๓.๓ ระดับความพึงพอใจ เป็นเกณฑ์วัดระดับการยอมรับ โดยพิจารณาจากสัดส่วนของประชากรเป้าหมายที่พึงพอใจกับบริการภาครัฐ สัดส่วนของครัวเรือนที่พอใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โครงการ ระดับความพึงพอใจในมาตรการตามโครงการ

๓.๔ ความเสี่ยงของโครงการ เป็นตัวชี้วัดประสิทธิผล เพื่อดูว่าโครงการมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายด้านใดด้านหนึ่งหรือเป้าหมายรวมของโครงการหรือไม่ซึ่งค่าความเสี่ยงจะประเมินจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมของโครงการหรือไม่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๔. เกณฑ์ผลกระทบ (Impacts)

เป็นการพิจารณาผลกระทบโดยรวมต่อประชากรกลุ่มเป้าหมาย ชุมชน สังคมและหน่วยงานในภาพรวม เป็นผลกระทบระยะยาว ผลกระทบอาจมีทั้งผู้มุ่งหวัง (Intended Impacts) และผลกระทบที่ไม่ได้มุ่งหวัง (Unintended Impacts) ซึ่งอาจเป็นผลด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๓ ประการ คือ

๔.๑ คุณภาพชีวิต เป็นตัวชี้วัดผลกระทบต่อการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย อาทิ รายได้ ความเป็นอยู่ โอกาส ทางการศึกษา การมีงานทำ สุขอนามัย สภาพแวดล้อมของครัวเรือน ชุมชน โดยสามารถวัดจากสัดส่วนครัวเรือนหรือประชากรที่ได้รับบริการจากโครงการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตที่ดีหรือมาตรฐานการดำรงชีวิต

๔.๒ ทัศนคติและความเข้าใจ เป็นตัวชี้วัดผลกระทบโดยมุ่งเรื่องทัศนคติและความเข้าใจของประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อโครงการ โดยสามารถวัดระดับ (Scale) ทั้งเชิงบวกและลบต่อตัวโครงการเองโดยเฉพาะวัตถุประสงค์และมาตรการนโยบาย ผลประโยชน์ของโครงการ ความพึงพอใจในการรับบริการ และทัศนคติต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โครงการ

๔.๓ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นตัวชี้วัดผลกระทบโดยให้ความสำคัญเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย โดยเปรียบเทียบระยะก่อนหลังมีโครงการ อาทิ สัดส่วนของครัวเรือนที่ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตที่รักษาสิ่งแวดล้อม จำนวนเกษตรกรที่ทำการเกษตรแบบธรรมชาติยิ่งขึ้น การปฏิบัติของยวดยานโดยเคารพกฎจราจรมากขึ้น การออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้นและลดละพฤติกรรมการซื้อสิทธิขายเสียง การลดพฤติกรรมที่มิชอบในการปฏิบัติหน้าที่

๕. เกณฑ์ความสอดคล้อง (Relevance)

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้อง พิจารณาว่าวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการหรือสามารถแก้ไขปัญหาตามที่กำหนดไว้แต่ต้นหรือไม่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการประเมินความต้องการที่แท้จริงตลอดจนจะต้องตอบคำถามด้วยว่า แนวทางการพัฒนาและกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินงานสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาที่เป็นจริงได้หรือไม่ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๕.๑ ประเด็นปัญหาหลัก ซึ่งพิจารณาจากจำนวนเรื่องหรือประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นทั้งที่ได้รับการแก้ไขแล้วและที่ยังไม่สามารถแก้ไข รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามความเร่งด่วนตามความรุนแรงของปัญหา

๕.๒ มาตรการหรือกลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา เป็นตัวชี้วัดความสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นมาตรการระยะสั้นและระยะยาว โดยสามารถดูได้จากมาตรการที่ผู้บริหารโครงการนำมาใช้ตลอดช่วงระยะเวลา ของการดำเนินโครงการและความสอดคล้องกับปัญหาหลัก

๕.๓ ความต้องการหรือข้อเรียกร้องของประชากรกลุ่มเป้าหมาย เป็นตัวชี้วัดถึงความต้องการของผู้รับบริการในการแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่ อาทิ คำเรียกร้อง ข้อร้องทุกข์ ให้แก้ไขปัญหาเพื่อสนองตอบประชากรกลุ่มเป้าหมายตามโครงการที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการหรือได้รับความเสียหายจากการดำเนิน
โครงการ ซึ่งจะเป็นตัวชี้ความสอดคล้องในการดำเนินโครงการและสนองตอบต่อความต้องการของประชากรเป้าหมาย

๖. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability)

เป็นเกณฑ์การพิจารณาที่สืบเนื่องมาจากความสอดคล้อง โดยพิจารณาระดับความต่อเนื่องของกิจกรรมว่าจะสามารถดำเนินต่อไปได้โดยไม่มีการใช้งบประมาณจากภายนอกโครงการความสามารถในการเลี้ยง

ตัวเองได้ นอกจากนี้ยังหมายถึงความสามารถในการขยายกิจกรรมไปยังพื้นที่แห่งใหม่ ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๖.๑ ความอยู่รอดด้านเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรทางการเงินของโครงการ อาทิ จำนวนงบประมาณของโครงการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ภาระผูกพัน สัดส่วนค่าใช้จ่ายเทียบกับผลผลิตที่ได้ ปริมาณเงินทุนสำรอง แหล่งสนับสนุนงบประมาณ ปริมาณหรือเงินทุนหมุนเวียน จำนวนและขนาดกองทุนดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของโครงการ

๖.๒ สมรรถนะด้านสถาบัน เป็นตัวชี้วัดความสามารถของหน่วยงานในการบริหารโครงการ พัฒนาองค์กรประชาชน การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มเป้าหมายในกระบวนการตัดสินใจ การวางแผนงานและบริหารโครงการและการปรับปรุงระเบียบวิธีการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ

๖.๓ ความเป็นไปได้ในการขยายผล เป็นตัวชี้วัดความยั่งยืนโดยพิจารณาความสามารถในการพึ่งตนเอง โอกาสและช่องทางในการขยายผลการดำเนินโครงการกรณีโครงการประสบผลสำเร็จด้วยดี ทั้งการขยายผลตามแนวราบ กล่าวคือ การเพิ่มกิจกรรมโครงการ การเพิ่มจำนวนประชากรเป้าหมาย การขยายกำลังผลิตของโครงการเดิม และการขยายผลในแนวดิ่ง ได้แก่ การขยายพื้นที่โครงการ การขยายเครือข่ายโครงการออกไปทั่วภูมิภาคและการยกระดับโครงการเป็นระดับชาติ

๗. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity)

เป็นเกณฑ์ที่มุ่งให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม (Social equity) โดยพิจารณาถึงผลลัพธ์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ โดยยึดหลักการว่าประชากรกลุ่มเป้าหมายจะได้รับประกันเรื่องความเป็นธรรม ความเสมอภาคความทั่วถึงในการรับบริการ การจัดสรรคุณค่า (Values) และการกระจายผลตอบแทนที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ๓ ประการ คือ

๗.๑ ความเป็นธรรมระหว่างกลุ่มอาชีพ เป็นตัวชี้วัดความเป็นธรรมโดยให้ความสำคัญทุกกลุ่มย่อยในสังคม อาทิ ความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรแหล่งน้ำแก่กลุ่มเกษตรกรและกลุ่มอาชีพอื่น การจัดหาตำแหน่งให้กับผู้ว่างงานและผู้ถูกเลิกจ้าง มาตรการลดผลกระทบทางสังคม ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจที่จัดให้แก่ประชากรทุกสาขาอาชีพ

๗.๒ ความเป็นธรรมระหว่างเพศ เป็นตัวชี้วัดที่ให้ความสำคัญเรื่องความเป็นธรรมระหว่างเพศซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญมากขึ้นในการประเมินโครงการพัฒนา โดยดูว่าการดำเนินโครงการให้ความเสมอภาคระหว่างเพศ หรือมีการเลือกปฏิบัติระหว่างเพศหรือไม่ โดยสามารถพิจารณาเรื่องความเท่าเทียมในโอกาสบทบาทระหว่างชาย/หญิง การปฏิบัติที่เคารพสิทธิของสตรี

๗.๓ ความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น เป็นตัวชี้วัดที่เน้นความเป็นธรรมระหว่างชนรุ่น ระหว่างชนรุ่นปัจจุบันและชนรุ่นอนาคต ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับการจัดสรร/ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดหาพลังงาน โครงการพัฒนาขนาดใหญ่โครงการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและผลกระทบด้านสังคม โดยคำนึงถึงชนรุ่นอนาคตซึ่งจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการตัดสินและการดำเนินโครงการในปัจจุบัน

๘. เกณฑ์ความเสียหายของโครงสร้าง (Externalities)

เป็นเกณฑ์ที่สำคัญในการประเมินโครงการเพื่อเป็นหลักประกันว่าการดำเนินโครงการไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบลบต่อสังคมหรือชุมชน ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๘.๑ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เป็นตัวชี้วัดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลจากการดำเนินการ โดยเป็นการวัดและประเมินเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

ในช่วงก่อนทำโครงการเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับผิดชอบและมีการชดเชยความเสียหายจากผลกระทบในลักษณะที่เหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย เพื่อเป็นหลักประกันความเสี่ยงให้กับสังคม และเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้อนุมัติและผู้ดำเนินโครงการ

๘.๒ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ เป็นตัวชี้วัดผลกระทบหรือความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดจากโครงการพัฒนา ในลักษณะของผลกระทบภายนอก ซึ่งสร้างภาระให้กับประชาชนและชุมชนโดยรอบที่ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเป็นต้นทุนทางสังคมที่ต้องเสียไป อาทิ พื้นที่การเกษตรที่ต้องถูกน้ำท่วมเสียหายจากอุทกภัย

๘.๓ ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นตัวชี้วัดความเสียหายที่เกิดจากการดำเนินโครงการและส่งผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน อาทิ การดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การสูญเสียโครงสร้างแบบแผนและวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี ความเสื่อมถอยของขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อ ความเอื้ออาทร ความร่วมมือและความช่วยเหลือเกื้อกูลของชุมชนดั้งเดิม

เกณฑ์และตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม มิติด้านการบริหารจัดการ มิติด้านทรัพยากร และมิติด้านสิ่งแวดล้อม เกณฑ์และตัวชี้วัดจะเป็นประโยชน์ในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และโครงการ โดยกำหนดและวัดตัวแปรเฉพาะเพื่อประมาณ เป็นตัวชี้วัดรวมของแต่ละแผนยุทธศาสตร์หรือโครงการต่อไป

(ที่มาอ้างอิงจาก: เอกสารประกอบการบรรยาย หลักสูตร การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา อปท. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)

๘. ห้วงเวลาในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นกำหนดช่วงเวลาในการติดตามประเมินผลโครงการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยติดตามและประเมินผลโครงการเป็นรายไตรมาส รายงานทุก ๓ เดือน และสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในการดำเนินโครงการหลังเสร็จสิ้นโครงการ โดยให้ประชาชนกรอกแบบประเมินความพึงพอใจและประเมินผลโครงการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กร พร้อมรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปีโดยสามารถติดตามเป็นรายไตรมาสรวม ๔ ไตรมาสดังนี้

(๑) ไตรมาสที่ ๑ (เดือน ตุลาคม – ธันวาคม)
(๒) ไตรมาสที่ ๒ (เดือน มกราคม – มีนาคม)
(๓) ไตรมาสที่ ๓ (เดือน เมษายน – มิถุนายน)
(๔) ไตรมาสที่ ๔ (เดือน กรกฎาคม – กันยายน)

๙.เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จะประเมินจากเอกสาร รายงาน แนวทางการสัมภาษณ์(Interview guide)เพื่อสัมภาษณ์เจาะลึก(In-depth interview) และแบบสอบถาม(Questionnaire) ดังนี้

๙.๑ แบบทดสอบหรือแบบประเมิน(Tests & Measurements)วิธีการนี้จะทำการทดสอบและวัดผล เพื่อดูระดับการเปลี่ยนแปลงซึ่งรวมถึงแบบทดสอบต่างๆ การประเมินการปฏิบัติงานและแนวทางการวัดจะใช้เครื่องมือใดในการทดสอบและการวัด เช่นการทดสอบและการวัดโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กฯลฯ

๙.๒. แบบสัมภาษณ์ (Interviews)อาจเป็นการสัมภาษณ์เดี่ยวหรือกลุ่มก็ได้ การสัมภาษณ์เป็นการยืนยันว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องผู้ได้รับผลกระทบมีความเกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบในระดับใดคณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะต้องกำหนดแนวทางทางการสัมภาษณ์ด้วยการสัมภาษณ์ถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการหรือกึ่งทางการ(formal or semi-formal interview)ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง(structure interviews)ดำเนินการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ(informal interview)ซึ่งคล้ายๆ กับการพูดสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ ไม่เคร่งครัดในขั้นตอนและลำดับของข้อความ การดำเนินการสัมภาษณ์มักมีเพียงแนวทางการสัมภาษณ์กว้างๆ ที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องการ การให้ได้ข้อมูลการติดตามและประเมินผลโดยวิธีการเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ๒ วิธี คือ

๙.๒.๑แนวทางการสนทนาตามธรรมชาติ(natural conversation)เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบของการสนทนาระหว่างคณะกรรมการติดตามและประเมินผลกับผู้ให้ข้อมูล เป็นการขอข้อมูลเพิ่มเติมหรือขอคำอธิบายเหตุผลและผลของยุทธศาสตร์ที่ได้รับการสัมภาษณ์แบบนี้นอกจากจะได้ข้อมูลแล้วยังเป็นการพัฒนาสัมพันธภาพที่ดี สร้างความเชื่อถือไว้วางใจในคณะกรรมการติดตามและประเมินผลอีกด้วย

๙.๒.๒การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เป็นการสนทนาซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants = K.I) บางคนในหมู่บ้าน เนื่องจากบุคคลนั้นมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นยุทธศาสตร์มากกว่าคนอื่นๆ มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาท้องถิ่นการวางแผน

๙.๓แนวทางการสังเกต (Observations guide line)คณะกรรมการติดตามและประเมินผลใช้การสังเกต เพื่อเฝ้าดูว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นกับการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลต้องมีการบันทึกการสังเกต แนวทางในการสังเกตและกำหนดการดำเนินการสังเกต การสังเกต คือ การเฝ้าดูสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเอาใจใส่และละเอียดถี่ถ้วน โดยใช้ประสาทสัมผัสหลายอย่างพร้อมๆ กัน เช่น ตาดูหูฟัง ถ้าสิ่งนั้นสัมผัสได้ก็ต้องสัมผัส ในการเก็บข้อมูลเพื่อติดตามและประเมินผลในเชิงคุณภาพนั้นการสังเกตจะกระทำควบคู่กับการจดบันทึกหรือบันทึกภาคสนาม การสนทนาและสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้าน สามารถนำมาวิเคราะห์หาความหมายและอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ในปรากฏการณ์ของยุทธศาสตร์ได้ การสังเกตในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาในเชิงคุณภาพ สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

๙.๓.๑ แนวทางการสังเกตแบบมีส่วนร่วม(Participant observation) เป็นวิธีการสังเกตที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับบุคคล ชุมชนหรือหมู่บ้าน มีกิจกรรมร่วมกันซึ่งการสังเกตแบบมีส่วนร่วมนี้มีลักษณะเด่น คือ

- มีเป้าหมายเพื่อการเข้าร่วมกิจกรรม สังเกตกิจกรรมอย่างละเอียดหรือเข้าร่วมประชุม
- มีความตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในกิจกรรมนั้นๆ ให้ครอบคลุมมากที่สุดและชัดเจนมากที่สุด
- เอาใจใส่ต่อทุกอย่างที่เกิดขึ้น สังเกตให้กว้างขวางที่สุด
- ใช้ประสบการณ์ทั้งในฐานะคนในและคนนอกในเวลาเดียวกัน
- ทบทวนย้อนหลังภายหลังจากการสังเกตในแต่ละวัน
- จดบันทึกอย่างละเอียด

๙.๓.๒แนวทางการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม(Non-participant observation)หรือการสังเกตโดยตรง (Direct observation) เป็นการสังเกตบันทึกลักษณะทางกายภาพโครงสร้างและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม หมู่บ้าน/ชุมชนนั้นๆ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่สังเกตและผู้ที่อยู่ในกิจกรรมนั้นๆ ก็ไม่รู้ตัวว่าตนเองถูกสังเกต

๙.๔แบบสำรวจ(surveys guideline)ในที่นี้หมายถึงการสำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็นการรับรู้ ทัศนคติ ความพึงพอใจ ความต้องการของยุทธศาสตร์ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลจะต้องมีการบันทึกการสำรวจ และทิศทางการสำรวจ

๙.๕เอกสาร(Documents)การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เอกสาร ซึ่งเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น สาเหตุของปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ และวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๐. วิธีในการติดตามและประเมินผล

(๑) การออกแบบการติดตามและประเมินผลดำเนินการออกแบบการติดตามประเมินผล เริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูล การนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ การค้นหาผลกระทบของการดำเนินโครงการ ผลกระทบต่อองค์กร สอบถามข้อมูลจากผู้รับผิดชอบโครงการ นำมาวิเคราะห์ปัญหา สรุปผลเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

(๒) วิธีการเก็บรวมรวมข้อมูลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาโดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี แผนการดำเนินงานข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เอกสารการเบิกจ่าย ภาพถ่าย ทะเบียนทรัพย์สิน เอกสารการดำเนินโครงการจากผู้รับผิดชอบโครงการ ลงพื้นที่ตรวจสอบ สอบถามประชาชนในพื้นที่

(๓) ดำเนินการตรวจสอบในระหว่างการดำเนินโครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น ว่าสามารถดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้กำหนดแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ตามแบบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด ดังนี้

๑. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ ร่วมประชุมกำหนดกรอบแนวทางและวิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นและโครงการพัฒนาโดยจัดทำแบบการติดตามและประเมินผลเพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นและโครงการพัฒนา ตามแบบติดตามและประเมินผลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

- **แบบที่ ๑ : แบบกำกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**(ภาคผนวก ก)เป็นแบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยจะทำการประเมินหลังจากที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว
- **แบบที่ ๒ : แบบติดตามผลการดำเนินงาน**(ภาคผนวก ข)เป็นแบบประเมินตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยมีกำหนดระยะเวลาในการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานทุกปี อย่างน้อยปี ๑ครั้ง
- **แบบที่ ๓ : แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ** (ภาคผนวก ค)เป็นแบบประเมินตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินผลการดำเนินโครงการตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดต่างๆ ตามความเหมาะสมของโครงการและมีกำหนดระยะเวลาในการติดตามและประเมินผลทุกปี อย่างน้อยปี ๑ ครั้ง

- **แบบที่ ๔ : แบบประเมินความพึงพอใจ**(ภาคผนวก ง)เป็นแบบสำรวจความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้เข้าร่วมโครงการต่อการดำเนินโครงการตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในแต่ละโครงการ โดยจะทำการเก็บข้อมูลหลังสิ้นสุดโครงการ

- **แบบที่ ๔/๑ : แบบประเมินความพึงพอใจในภาพรวม**(ภาคผนวก จ)เป็นแบบสำรวจความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการหรือผู้เข้าร่วมโครงการต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในภาพรวมโดยทำการเก็บข้อมูลหลังสิ้นสุดปีงบประมาณ

๒. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นและโครงการพัฒนาตามกรอบแนวทางและวิธีการที่กำหนดโดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น การสังเกต การสำรวจ การตรวจสอบเอกสาร การทดสอบ การวัดและการสัมภาษณ์ เป็นต้น ซึ่งสามารถติดตามและประเมินผลได้ตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาท้องถิ่น ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาตามแผนดำเนินงานจนสิ้นสุดโครงการ

๓. รายงานผลและเสนอความเห็น/ข้อเสนอแนะ ซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาและโครงการพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมประกาศผลการติดตามและประเมินผลให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วันและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๑๑. การติดตามประเมินผลรายโครงการ

กำหนดให้ผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการติดตามโครงการโดยผู้รับผิดชอบโครงการอาจมอบหมายให้บุคคล หรือ คณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน กำหนดแบบและวิธีการติดตามและประเมินได้ตามความเหมาะสม และสรุปปัญหา-อุปสรรค ข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็น

๑๒. ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผล

๑) ทำรู้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติมีสมรรถภาพในการจัดการและบริหารมากน้อยเพียงใด

๒) เห็นจุดสำคัญที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างชัดเจน ทั้งวัตถุประสงค์ของแผนงาน ขั้นตอนการปฏิบัติ ทรัพยากรที่ต้องใช้ช่วงเวลาที่จะต้องกระทำให้เสร็จ ซึ่งจะทำให้แผนงานมีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓) ทำให้ทราบว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงโครงการอย่างไรบ้างให้เหมาะสม ระดับการเปลี่ยนแปลงมากน้อยแค่ไหน การเปลี่ยนแปลงจะก่อให้เกิดผลกระทบอะไรบ้าง อาทิ เช่น การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์บางส่วน การเปลี่ยนแนวทางการปฏิบัติหรือการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานที่รับผิดชอบการนำโครงการไปปฏิบัติเป็นต้น

๔) ทำให้ทราบว่ามาตรการหรือกิจกรรมที่ใช้อยู่มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง ข้อบกพร้องดังกล่าวเกิดจากสาเหตุอะไร เพื่อนำมาประมวลผลเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงมาตรการใหม่ให้เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น

๕) ทำให้ทราบว่าขั้นตอนใดบ้างที่มีปัญหาอุปสรรคและปัญหาอุปสรรคเหล่านั้นเกิดจากสาเหตุอะไร เมื่อทราบข้อมูลทั้งหมด การประเมินผลจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงขั้นตอนการทำงานของแผนงานให้มีความกระจ่างชัด เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนให้หมดไป

๖) ทำให้ทราบว่าแผนงานที่นำไปปฏิบัติมีจุดแข็ง (strengths) และจุดอ่อน (weaknesses) อะไรบ้าง และจุดอ่อนที่พบเกิดจากสาเหตุอะไรและจะแก้ไขได้อย่างไร เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผลการวิเคราะห์จะนำไปสู่การพัฒนาแผนงานให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๗) การนำโครงการไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือไม่

๘) การประเมินจะชี้ให้เห็นว่าแนวความคิดริเริ่มใหม่ในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานอย่างไรบ้าง และปัญหาอุปสรรคเหล่านี้ได้ผลเพียงใด และหรือจะต้องปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

๙) การประเมินจะทำให้เกิดความกระจ่างชัดว่าโครงการใดที่นำไปปฏิบัติแล้วได้ผลดีสมควรจะขยายโครงการให้ครอบคลุมกว้างขวางยิ่งขึ้นหรือโครงการใดมีปัญหาอุปสรรคมากและไม่สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาของสังคมควรจะยุติโครงการเสียเพื่อลดความสูญเสียให้น้อยลง หรือในกรณีที่มีโครงการที่มีลักษณะแข่งขันกัน การประเมินผลจะทำให้ทราบว่าโครงการใดมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของสาธารณชนสมควรสนับสนุนให้ดำเนินการต่อไป ส่วนโครงการที่ไม่ประสบความสำเร็จหรือให้ผลตอบแทนน้อยกว่ามาก ก็ควรยกเลิกทิ้งเสีย

ภาคผนวก

แบบที่ ๑ แบบกำกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คำชี้แจง: แบบที่ ๑ เป็นแบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยจะทำการติดตามและประเมินผล หลังจากที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. **ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** .....องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น .....

๒. **วัน/เดือน/ปีที่ติดตามและประเมินผล** ....**ปีงบประมาณ พ.ศ.**.....

ประเด็นการประเมิน	การดำเนินการ		ผลการประเมิน
	มี	ไม่มี	
<u>ส่วนที่ ๑</u> คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น			
๑. มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๒. มีการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๓. มีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ			
๔. มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๕. มีการจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๖. มีคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผน แผนพัฒนาท้องถิ่น			
<u>ส่วนที่ ๒</u> การจัดทำแผนการพัฒนาท้องถิ่น			
๗. มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นมาจัดทำฐานข้อมูล			
๘. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๙. มีการวิเคราะห์ศักยภาพของท้องถิ่น (SWOT) เพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาท้องถิ่น			
๑๐. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจหลักของการพัฒนาท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น			
๑๑. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจหลักของการพัฒนาท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด			
๑๒. มีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๓. มีการกำหนดเป้าหมาย/เป้าประสงค์ของการพัฒนาท้องถิ่น			
๑๔. มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา			
๑๕. มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจังหวัด			
๑๖. มีการอนุมัติและประกาศใช้แผนแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๑๗. มีการจัดทำบัญชีกลุ่มโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๑๘. มีการกำหนดรูปแบบการติดตามและประเมินผลแผนแผนพัฒนาท้องถิ่น			
๑๙. มีการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่			

แบบที่ ๒ แบบติดตามผลการดำเนินงาน

คำชี้แจง: แบบที่ ๒ เป็นแบบประเมินตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .....องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น.....

๒. รายงานผลการดำเนินงาน

☐ ไตรมาสที่ ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม) ☐ ไตรมาสที่ ๒ (มกราคม – มีนาคม)

☐ ไตรมาสที่ ๓ (เมษายน – มิถุนายน) ☐ ไตรมาสที่ ๔ (กรกฎาคม – กันยายน)

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

๓. จำนวนโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น(พ.ศ. .....)

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	ปีที่ ๑ พ.ศ.		ปีที่ ๒ พ.ศ.		ปีที่ ๓ พ.ศ.		รวม	
	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม								
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการศึกษา								
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเมืองและชุมชน								
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน								
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม								
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี								
รวม								

ผลการติดตามและประเมินผล

.....

.....

.....

๔. ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	จำนวนโครงการ					
	โครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนา (ปี พ.ศ. .....)	โครงการที่อนุมัติตามข้อบัญญัติฯ	โครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ (นำไปปฏิบัติ)	โครงการที่ดำเนินการตามเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	รวมโครงการที่ดำเนินการทั้งสิ้น	
					จำนวน	ร้อยละ
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม						
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการศึกษา						
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเมืองและชุมชน						
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน						
ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม						
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี						
รวม						

<u>ผลการติดตามและประเมินผล</u>

.....

.....

<u>ส่วนที่ ๓</u> ผลการดำเนินงานตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

๕. โครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจประจำปี .....

ลำดับที่	ประเภทรายจ่าย/ โครงการ	ผลการดำเนินงาน			งบประมาณ	
		ดำเนินการแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ยังไม่ได้ดำเนินการ	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่ายแล้ว
๑						
๒						
๓						
๔						
รวม						

<u>ผลการติดตามและประเมินผล</u>

.....

.....

.....

แบบที่ ๓ แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

คำชี้แจง: แบบที่ ๓ เป็นแบบประเมินตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประเมินผลการดำเนินโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และมีกำหนดระยะเวลาในการรายงาน อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

<u>ส่วนที่ ๑</u> ข้อมูลทั่วไป

๑. ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .....องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

.....

๒. วัน/เดือน/ปีที่ติดตามและประเมินผล .....**ปีงบประมาณ พ.ศ.**.....

<u>ส่วนที่ ๒</u>ผลการดำเนินงานตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๓. ยุทธศาสตร์และจำนวนโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนและจำนวนโครงการที่ได้ปฏิบัติตามข้อบัญญัติงบประมาณฯ

ที่	ประเภทรายจ่าย / โครงการ	ผลการดำเนินงาน			งบประมาณ	
		ดำเนินการแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ไม่ได้ดำเนินการ	ได้รับจัดสรร	เบิกจ่าย
๑	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม					
๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาการศึกษา					
๓	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาเมืองและชุมชน					
๔	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน					
๕	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
๖	ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี					
รวมทั้งสิ้น.....รายการ						

<u>ผลการติดตามและประเมินผล</u>

.....

.....

ส่วนที่ ๓ ประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในภาพรวม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ท่านมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเช่นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ การทำงานของคณะผู้บริหารสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น การให้บริการของเจ้าหน้าที่ เป็นต้นมากน้อยเพียงใด

ประเด็นคำถาม	พอใจมากที่สุด	พอใจมาก	พอใจปานกลาง	พอใจน้อย	ไม่พอใจ
๑) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม					
๒) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม					
๓) การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม					
๔) มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนทราบ					
๕) มีความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม					
๖) การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด					
๗) ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหา					
๘) การแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของประชาชน					
๙) ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความกรุณาที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาฯ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน

งานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

****

ระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงาน

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน

งานระบบข้อมูลสารสนเทศขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น(e-plan)

****

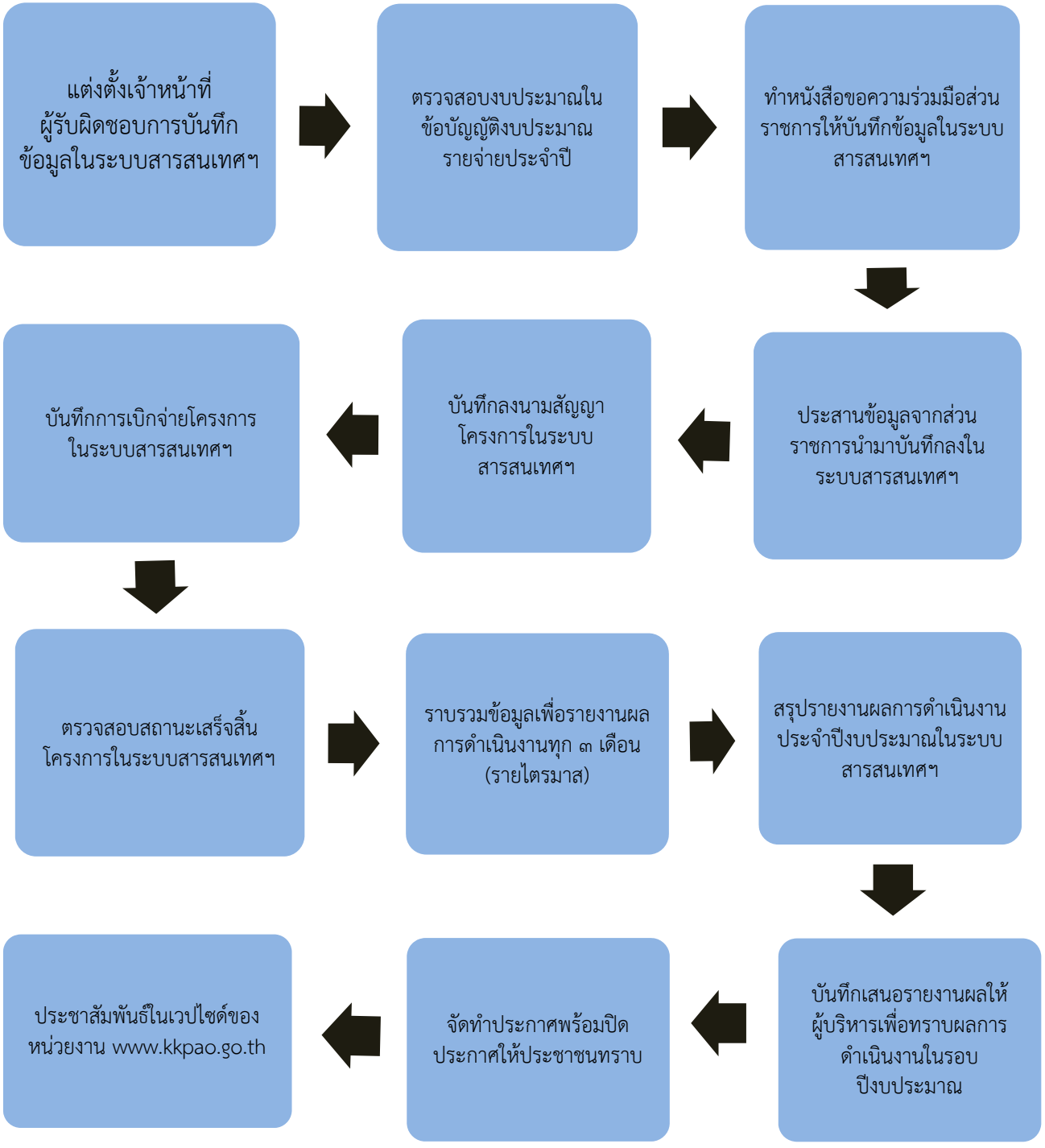

ระเบียบ/หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑.หนังสือด่วนที่สุด ที่ ขก ๐๐๓๗.๓/๑๓๒๗๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๔

๒. คำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการบันทึกข้อมูลระบบสารสนเทศฯ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน
งานตรวจติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนฯ
กรณีให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น

****

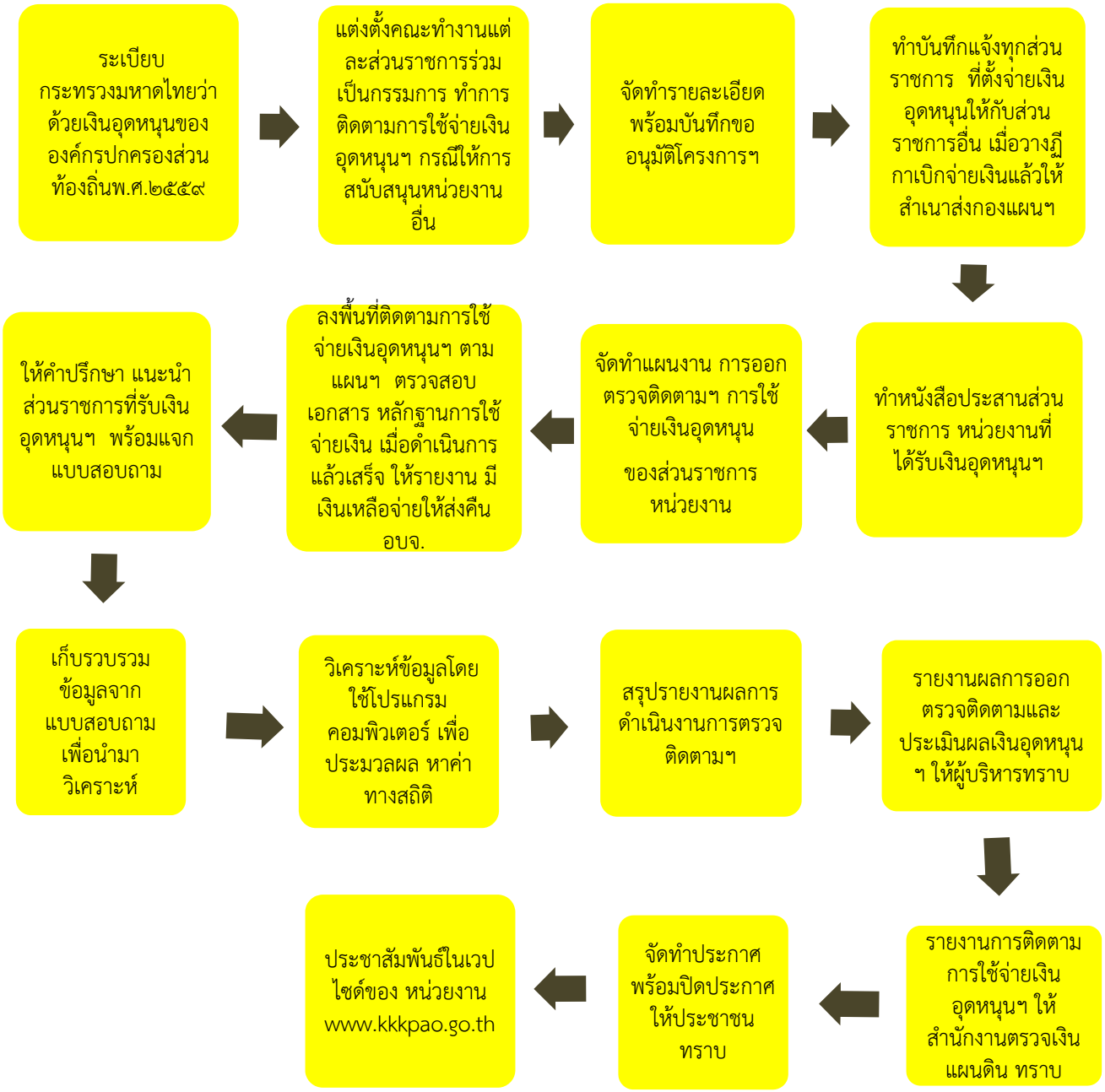

ระเบียบ/กฎหมาย/หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๑.ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๙

๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๖๑๖ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

แผนผังขั้นตอนการดำเนินงาน
งานติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
(รายโครงการ)

*****

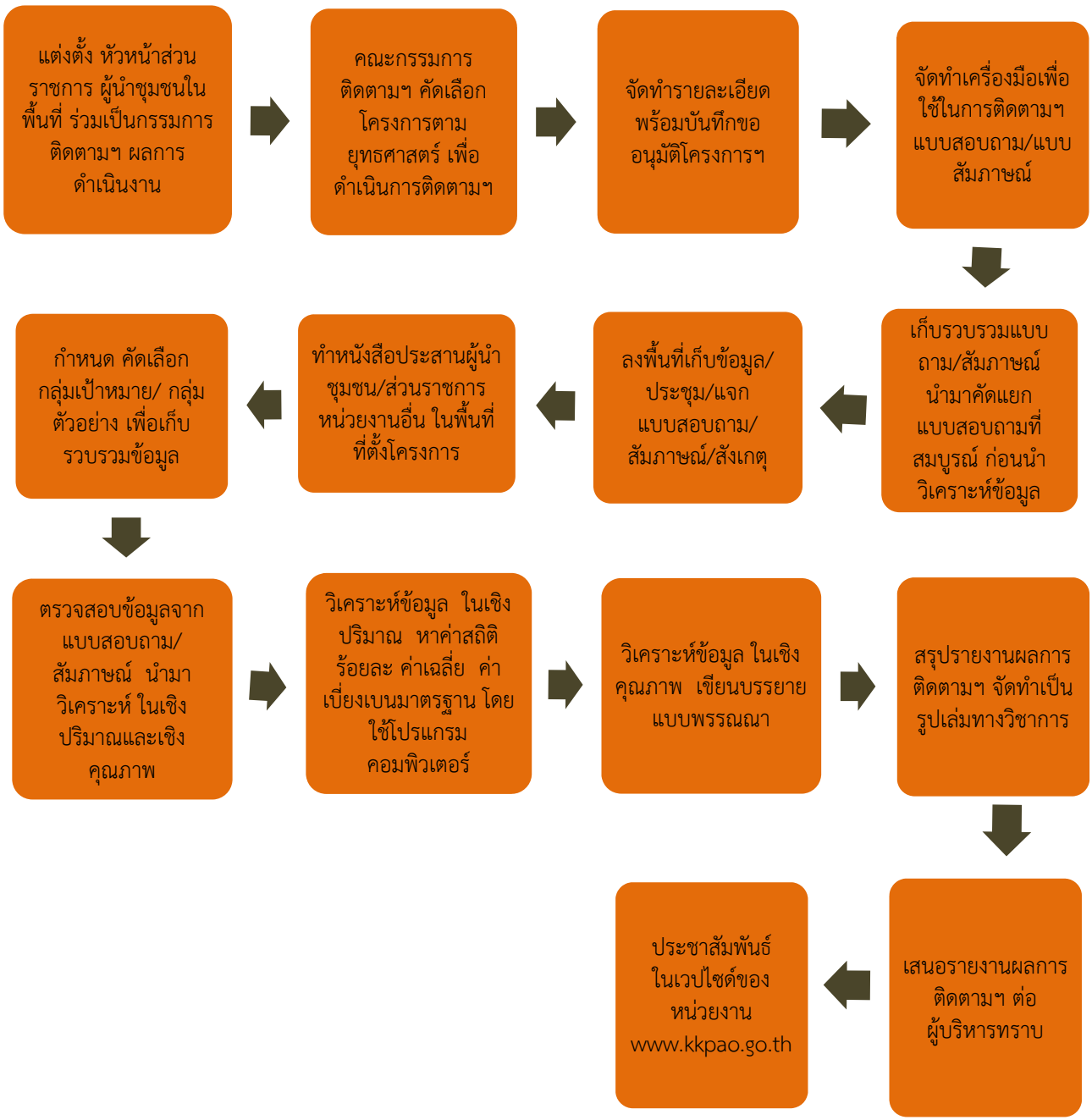

ระเบียบ/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงาน

แสดงขั้นตอนกระบวนการ
การดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลโครงการ(E-PROJECTS)

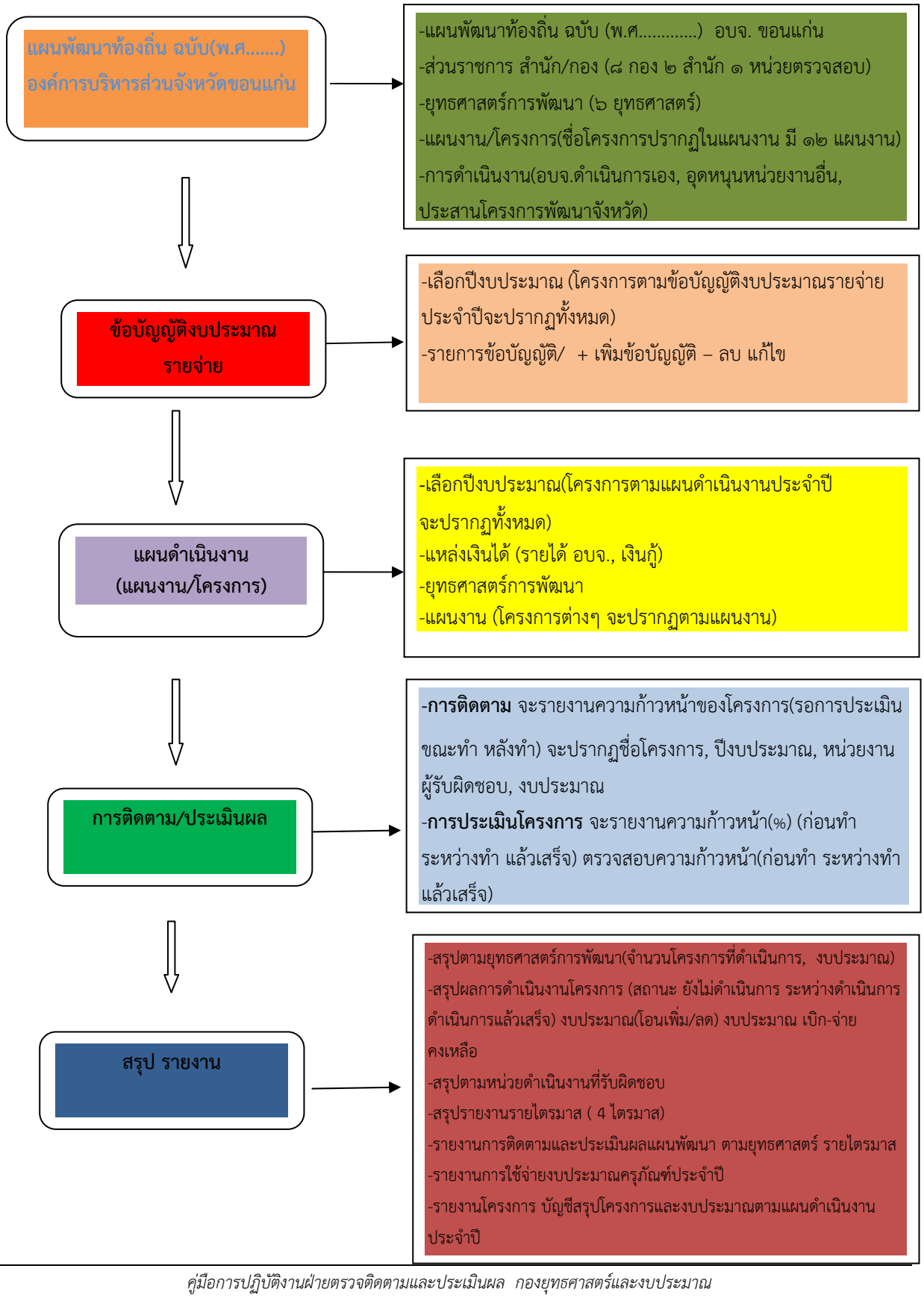

คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๑. นายเพ็ชร มูลป้อม	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
๒. นางสาวสุมาลี งามสิทธิ์	หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
๓. นางนวลมณี เหล่ากุนทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๔. นางสาวสุกฤตา หาญศรี	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๕. นางรุ่งฤทัย ดำรงชัย	ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์
๖. นางกรกนก ดำหนูไทย	ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ
๗. นางสาวศิริวรรณ ตาหมื่น	พนักงานจ้างเหมาบริการ
๘. นางสาวภัสสร ประชุมพันธ์	พนักงานจ้างเหมาบริการ